

Rahvakoolid

Uued koolituspaigad täiskasvanuharidusele
Väikelinnad ja külad kujundavad oma tulevikku

Tööjuhend

C 2005

Toimetaja:

Ländliche Erwachsenenbildung in Niedersachsen e.V.

Johannessenstrasse 10, 30159 Hannover

Vastutav: Walter Lehmann, direktor (kirjastamisõigused)

Koostaja: Heinz-Jürgen Ahlers

LANDWORKER projektigrupi toetusel

Välja antud: Sprach- und Informationdienste Agnieszka Reese

Trükitud: ccv concept center verlag gmbh

Projekti "LANDWORKER – Uued koolituspaigad täiskasvanuharidusele/Väikelinnad kujundavad oma tulevikku" toetas Euroopa Komisjon, SOKRATES/GRUNDTVIG 1: Euroopa täiskasvanuhariduse ja elukestva õppe koostööprojektid, initsiatiivil.

Sokrates
Grundtvig

100201 – CP – 1 – 2002 – 1 - DE – GRUNDTVIG – G1

Sisukord

Eesmärk: miks on seda juhendit vaja?	4
Lugemine ja kasutamine	4
Mida me teada saime: (hariduse) tulevik läbi kohaliku suutlikkuse	5
LANDWORKER projekt: katsetamine järgneb õppimisele	5
Väikelinnad võivad täiskasvanuharidusest	7
Kohalik teadmiste potentsiaal tehakse kättesaadavaks	9
Esmalt kontseptsioon, siis tugiprogrammid	10
Saavutada vähese rahaga palju	11
Õnnestumised ja konfliktid	13
Mida me katsetasime: konkreetset näidet	15
Haridusel on “meie hulgas” koht	15
Teavitamine ja katsetamine	18
Mis on ära proovitud, leiab koha	19
Kindlusta ja arenda tegevusvaldkondi	23
Kommunikatsioonitehnoloogia on võti välismaailma	27
Keeled ühendavad	30
Maaturismi perspektiiv	33
Kohalik Agenda 21: majandus + ühiskond + keskkond	36
Lisad: edasiseks lugemiseks ja arutlemiseks	41
Lisa 1: Bakonyynana rahvakool: väljavõtteid 2004/2005 a. programmist	41
Lisa 2: Augustfehni rahvakool: väljavõtteid 2004/2005 a. programmist	45
Lisa 3: Kogukonna partnerlused	52
Lisa 4: Interneti koduleheküljed täiskasvanuhariduse ja maaelu arengu kohta	53

Eesmärk: miks on seda juhendit vaja?

Lugemine ja kasutamine

See juhend on mõeldud väikelinnadele, küladele ja maakogukondadele, kes soovivad kujundada oma tulevikku praktilise (täiskasvanu)hariduse ja konsultatsiooniprogrammide kaudu.

See juhend peaks olema linnapeade ja väikelinnade volikogude, klubide eestvedajate, pensionäride, aktiivsete ja huvitatud kodanike, ning kõigi kasutuses, kes soovivad teha midagi oma linna või kohaliku kogukonna heaks. See on juhend igapäevatööks ja on seega esitatud täpse ja kohaldatavana.

Käesolev juhend esitab arvukaid võimalusi ja väärtuslikke uusi lähenemisviise täiskasvanuharidusele, seletades neid konkreetsete näidetega.

Iga esitatud teemat ja projekti ettepanekut katsetati aastatel 2002-2005 neljas riigis läbi Euroopa Liidu SOKRATES/GRUNDTVIG 1 – projekti LANDWORKER, ja tugineb seeläbi konkreetsetele kogemustele ja järeldustele. Juhend keskendub selgele ja hõlpsalt arusaadavale esitusele. Käesolev teadmiste ja sarnase ülesehitusega haridus- ja konsultatsiooniprogrammi kasutamine ei tähenda siiski, et poleks vaja arendada oma kontseptsiooni vastavalt kohalikule olukorrale.

Juhend sisaldab mainitud LANDWORKER projekti esitust ja saadud teadmiste üldülevaadet.

Põhiosas tutvustatakse kaheksa teemana kohaliku haridustöö täpsemaid eesmärke, olemust ja oluliste aspektide rakendust, mida selgitatakse üksikasjalike näidetega LANDWORKER projektist. Need praktilised kogemused annavad konkreetseid näpunäiteid oma ideede edasiarendamiseks.

Mida me teada saime: (hariduse) tulevik läbi kohaliku suutlikkuse

LANDWORKER projekt: katsetamine järgneb õppimisele

Eesmärgiks oli määratleda, kuidas luua võimalusi täiskasvanuharidusele pikemas perspektiivis väikestes maakogukondades ja suunata seda küla tuleviku arendamiseks.

Projektis LANDWORKER /2002-2005/osalejad

www.citizen-school.org

- ? Niedersachsen LEB piirkonna täiskasvanukoolituskeskus (Saksamaa, koordinaator)
- ? Vespremi Pedagoogiline Instituut (Ungari, hindaja)
- ? Augustfehni vaba aja ja kultuuriring (Saksamaa, rahvakool)
- ? Vetessomlo (Ungari,rahvakool)
- ? Bakonyana (Ungari, rahvakool)
- ? Varoslöd (Ungari, rahvakool)
- ? ANDRASE koolituskeskus, Keila-Joa (Eesti, rahvakool)
- ? Janela Aberta 21 Casais (Portugal, rahvakool)

Koolituskeskused, mida projekti raames nimetati rahvakoolideks (citizen schools), loodi projektipartnerite poolt Eestis, Ungaris, Portugalis ja Saksamaal. Kõigis kohtades võeti projekti kestel tarvitusele järgmised meetmed:

- ? Asukoht: koolituskeskus ühes kohas
- ? Haridustöö kontseptsioon
- ? Perioodiline täiskasvanukoolituskursuse korraldamine

- ? Koolituspakkumine karjääri võimaluste parandamiseks
- ? Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaalane juhendamine ja kasutuse võimaldamine
- ? Keelekoolitus (ka vähemusrahvuste keeltes)
- ? Uued sissetulekuvõimalused maapiirkondades (turism)
- ? Kohaliku jätkusuutlikkuse strateegiad vastavalt Rio Agenda 21 otsustele (1992)

Kohaliku majanduse arendamise toetamine saavutati eesmärgipärase kursuse ja abi-programmi kaudu. Kursused erinevais valdkondades: muusikast/käsitööst kuni autojuhtimiseni, parandasid tööalast kompetentsi. Arvutiõpe tegi mõningatel juhtudel võimalikuks kodus töötamise. Keelekursused avardasid võimalusi osaleda rahvusvahelises teadmiste vahetuses ja suurendasid omakorda töö leidmise võimalusi. Rahvusvähemuste kaasamine soosis integreerumist ja kohaliku kogukonnaga suhtlemist. Siinnimetatud konkreetne plaan andis rahvakoolidele jaksu saada kohalikus kogukonnas teenindus- ja koolituskeskuseks.

Väikelinnad võidavad täiskasvanuharidusest

Täiskasvanuharidus ei paku ainult keelekursusi, arvutikursusi ja muusikatunde! Täiskasvanuharidus on teadmiste baas toimetulekuks ja organiseerimiseks ja seda elukestvalt! See teeb võimalikuks nii küla tuleviku planeerimise kui enese arendamise. Täiskasvanuharidus on tugevalt motiveeriv, integreeriv ja võimalusi pakkuv. Arvamuse kujundamise-motivatsiooni-aktiivsuse etappide läbi võib sellest saada küla arengu mootor ja tegevusstrateegia, seda kõigis olulistes ühiskonna, kultuuri ja majanduseluga seotud valdkondades. Õppides koos “kohtadel” saab leida spetsiifilisi, piirkonnale sobivaid lahendusi mitte teistelt “maha kirjutades” vaid pigem võimalusena toetada kohalikku ja individuaalset tugevust. Sel moel üles ehitatud täiskasvanuharidus eemaldub loengute ja õpikodade kitsamast valdkonnast (ometi mitte neid täielikult kõrvale jättes) ja areneb “kohaliku arengu ametiks” (koostöö- ja teeninduskeskus). Täiskasvanuhariduse baasiks on vahetu elukeskkond, küla inimeste tegelik reaalsus. Eesmärgiks on aidata ja suunata üksikisikut ja kogukonda koheselt rakendatavate teadmiste ja oskuste omandamise suunas. Siiski ei tasu eirata laiemaid seoseid ja eesmäärke. Täiskasvanuharidus kohaliku arengu mõistes ei ole vaid majandusliku toimetuleku teenistuses; ühiskondlik ja üldinimlik tuleviku planeerimine jääb ülimaks prioriteediks.

Täiskasvanuharidust esitatakse kolme meetodi kaudu:

1. Haridustöö laialdane alus luuakse kõigi kogukonna inimeste osalusega. Inimestel on võimalus formuleerida oma vajadused tuues väikelinnade arendusse sisse täiesti uusi aspekte.
2. Oma võimalustest ja tugevustest teadlikuks saamine: isegi väikelinnades ja väikestes kogukondades on potentsiaali; tuleb saada teadlikuks omaenda võimalustest ja julgust nende kasutamiseks. Isegi kui võimalused pole nii arvukad kui linnades, on väikseimaski kogukonnas olemas algatus soovitava isikliku võimekuse ja võimaluste arendamiseks.
3. Väikelinnad ja kogukonnad on samuti sõltuvad kohalike asutuste vahelisest koostööst, jõudude otstarbekast jaotamisest ja tööjaotusest. Koostöö ja teadmine

oma panuse väärtuslikkusest on tulemusrikka ja kestva tuleviku arengu vundament.

On oluline, et teoreetiline mõte vormuks praktiliseks-pragmaatiliseks rakenduseks ja et edu saavutataks mõistliku aja jooksul. Pole universaalset lahendust kuna pole universaalset küla ega maapiirkonda. Kogukonna julgus juurutada täiesti uut ja ebaharilikku plaani saab toetada täiskasvanuharidust. Sellesse võib kaasata vähimagi ettepaneku ja kodanikud/perekonnad/vähemused võivad avaldada oma arvamust, ning aidata edukale koostööle kaasa – need on inimesed, kes tavaliselt seisavad maakogukonna hierarhias üsna madalal.

Kohalik teadmiste potentsiaal tehakse kättesaadavaks

Õppimine toimub kohas, kus isik elab ja töötab. Teadmised, mida jagatakse õppeprotsessis ei pea tulema (ainult) väljastpoolt, pigem on neid võimalik leida kohaliku kompetentsi varal – isegi väikelinnades ja kogukondades. Alati leidub keegi, kes valdab võõrkeelt või on huvitatud tehnoloogiast ja võib näiteks seletada arvutitehnoloogiat või õpetada mõne masina parandamist. Isegi muusikatundjaid ja käsitöökajaid võib leida igalt poolt. Autokoolid võivad pakkuda oma teenuseid väikelinnades ja piirkonna arsti personal (või ta ise) võib rääkida tervisetemadel. Kui külas on algkool/kool/raamatukogu võivad need pakkuda täiskasvanutele teadmisi mõnes kindlas aines. Paljud elanikud saavad jagada oma väärtuslikke teadmisi asjast huvitatutega. Aitamise rõõm ja sotsiaalne tunnustus teadmiste jagamisest motiveerib ja edendab aktiivsust selles tegevusvaldkonnas. Kui paljud elanikud sel viisil oma teadmisi jagavad, saab sellest regulaarsest teadmiste jagamisest omalaadne “teadmiste börs”.

Pedagoogiline ja organisatoorne abi on sageli vajalik ning võib ja peaks koordineeriva funktsioonina olema selle protsessi võtmetegur. See ei juhtu mitte tavalisel viisil, et õpetajad/ kohalikud asjatundjad/tunnis osalejad on kompetentsed või mitte, vaid et samal tasandil edeneb koostöö, mis juba ise muutub teadmiste omandamiseks, võimaluste vahetuseks ja sellest tulenevaks dünaamikaks.

Pedagoogilise ja organisatoorse panuse võivad anda näiteks õpetajad, kohaliku võimuorgani esindaja, kirikuõpetaja, arst või klubi eestvedajad. Võrdne haridusliku edasimineku jaotus ja võrdne rõõm pedagoogilisest, isiklikust ja ametialasest edust on kohaliku kogukonna tuleviku arengu tugev alus.

Esmalt kontseptsioon, siis tugiprogrammid

Rahvakooli loomine ja organisatsioon nagu koolituspakkuminegi, rajaneb kohalikel vajadustel ja arengumeetmel, mis on kohaliku kogukonnaga konsulteeritud ja osutunud sobivaks. Konsultatsiooni tulemust võiks nimetada kohaliku hariduse ja arengu kontseptsiooniks. See võiks tugineda põhimõttele: milline on käesolev olukord ja milliseid muutusi soovitakse. Samuti peaks olema kirjeldatud mil moel ja mis peaks saama teostatud esimesena ja kuidas kõike organiseerida. Tulevikku silmas pidav finantsplaneerimine tagab kindlustunde.

Kõike tuleb kontrollida ette planeeritud ajavahemike tagant, et tagada kõige plaanipärane toimumine või et näha, kas üksikuid eesmärke tuleb kohaldada. Selliselt saab ebaõigeid arenguid aja jooksul parandada ja uusi aspekte, mis võivad esile kerkida, arvesse võtta.

Alguses planeeritud kontseptsiooni ülevaatamine ja hinnang saavutatule on enesekriitika, aga see näitab ka millised eesmärgid on saavutatud. Vahepealne edukus annab enesekindlust ja tõstab motivatsiooni.

Esialgne küsimus “kuidas me kindlustame oma tulevikku?” rõhutab, et kogukond mõtleb oma tulevikule ja omab oma mõtteid kohalikust haridustööst ja oma võimalikust panusest kogukonna arengule. See ei välista väljaspoolt tulnu nõuande kuulda võtmist. Tulemuse peavad määratlema siiski kogukonna liikmed ise, sest nemad on need, kes seda kogevad.

Euroopa Liidu, riigi, fondide ja teiste allikate finantstoetus muudab kontseptsiooni rakendamise lihtsamaks. Kuid enne peab olema kontseptsioon ja siis tuleb leida, kas on ühe või teise eesmärgi saavutamiseks võimalik leida toetust.

Muidugi võib olla, et mõnede kohaliku hariduse ja arengu kontseptsioonidele on väga vähe rahastamise võimalusi. Hoolimata sellest võib linn olla õigel teel, sest ükski linn/kogukond pole teisega identne ja võib-olla just sel puhul on täiesti teistsugune kontseptsioon täiuslik lahendus.

Saavutada vähese rahaga palju

Küsimus rahast ja kes mille eest maksab, on alati üleval ja sageli arutlusel ning otsustamisel lõpupoole. Paljusid ideid ei teostata rahapuudusel ja kui teatav hulk raha on saadaval, on probleemiks kas ja millal see saabub ja millistel tingimustel see saadaval on. Mõnikord on takistused nii suured, et inimesed ei usaldagi alustada haridus- või mõne muu projekti kavandamist.

Riiklikud ressursid on saadaval ainult piiratud valdkondades, sageli ainult lühiajaliselt või konkreetsetele projektidele. Tihti pakuvad need abi vaid algus- või käivitusperioodiks ja pärastpoole peab hariduskava või projekt end ise finantseerima – ära elatama. Kui selleks ajaks rahuldavat finantslahendust ei leita, tähendab see tegevuse enneaegset lõpetamist.

Kuna täiskasvanuharidust tuleks käsitleda kui tähtsat riiklikku ülesannet, võib raha taotleda kohalikult, riiklikult ja üle-Euroopaliselt, erinevates temaatilistes suundades ja erinevatest kohtadest. Peaaegu alati on tingimuseks, et osa kulutustest kannab linn ja osalejad (kaasfinantseerimine).

Projektialgatus LANDWORKER, mida siin käsitletakse, on toetatud sarnaselt sellele süsteemile. Iga projektis osaleja kasutas kolmeaastast projektiperioodi finantsallikate kindlustamiseks: kursustel osalemise tasu, klubi liikmemaksud, fondid, lisarahastamine linnavõimude poolt, taotlused teistest projektidest, sissetulek teenustelt ja annetused on vaid mõned näited, mis avavad rahvakoolide sissetulekute poolt.

Erinevad sissetulekuallikad näitavad, et ei saa eirata üht tõsiasja: üht osa eelarvest on võimalik planeerida pikaajaliselt (liikmemaksud, kohalikud rahastamisvõimalused), üks osa on saadaval ainult teatavaks perioodiks (projekti vahendid) ja üks osa on saadaval kui tegevus on teostatud – seetõttu saab neid realiseerida vaid lühemas perspektiivis ja hulka pole võimalik ette prognoosida (osalemistasud, teenused, annetused).

Hoolimata nendest võimalustest, on alati soovitatav, et haridus- ja konsultatsioonitöö väikeses linnas/kogukonnas areneks (vähemalt alguses) nii, et finantsvastutus oleks selge ja kulud minimaalsed.

Võimalikud näited (kulutuste vähendamiseks):

- ? ruumid koolis või linna/vallavalitsuses võiksid olla tasuta kasutamiseks, samuti tühjad hooned või vanad koolimajad (nad on ju nagunii olemas!),
- ? haridusklubi liikmed võivad oma teadmisi pakkuda tasuta või nn. vahetuskaubana (haridusbörs),
- ? pensionärid või inimesed, kes parasjagu ei tööta võiksid vabatahtlikena võtta üle haridus- ja konsultatsiooniteenuste osutamise: nad kasutavad oma vaba aega mõttekalt ja võivad taotleda luba selliseks tegevuseks,
- ? üliõpilastel on võimalus praktikaks või projektitööks.

Võimalikud näited (sissetulekute loomiseks):

- ? piirkonna külastajate (turistide) eest hoolitsemine; majutusteenus – maaturism,
- ? linna/vallavalitsuse (sotsiaalosakonna) teenuste ülevõtmine: haigete naabrite külastamine, vanurite hooldus, koolilaste eest hoolitsemine,
- ? toetus kohalike tegevuste ja käsitöövaldkondade kaudu.

Lisaks neile võimalustele on kogukonna rahulolu palju suurem kui kohalikku tööd väärtustatakse ja nähakse nii positiivselt, et kasvõi teatud perioodiks on võimalik riiklik rahastamine või leitakse võimalusi projektidest. Eesmärk on alati pikaajaline ja kindel kogukonna hariduselu ja arengukeskuse areng. Etapphaaval edasiminekuks (ka omaenese võimete arendamine ja julgus midagi ise luua) on projektile tagatiseks tulevikust, mis on kindel ja kohalikele vajadustele orienteeritud.

Õnnestumised ja konfliktid

Kõik eelpoolesitatud selgitused osutavad ühes suunas: kohalik ja täiesti läbimõeldud haridus- ja arengukava ettevalmistus tagab eduka projekti teostuse, (vahe-eesmärgid näitavad vahetut edu), ja see omakorda motiveerib ja innustab osalejaid.

- ? Isegi tagasihoidlik edasimineku tugevdab väikelinnade eneseusaldust ja näitab, et uuenduslik ja tulevikule suunatud areng võib alata sellest punktist.
- ? Soodus riiklik haridussituatsioon ja meediakampania viivad arenguvõimaluste edasisele laienemisele (praktiliselt tõestatud) ja seeläbi toovad kasu ka teistele maakogukondadele. Konkurssidel osalemine (näiteks “Edukas kogukonna arendamine”) viib edasise riikliku tunnustamiseni. Osaks saanud tähelepanu võib kaasa tuua tõhusama kavandatud arenguetappide (riikliku) finantsilise toetamise.
- ? Maapiirkondade rahvakoolide idee on juba Euroopas kinnistunud. Kui huvitatud kogukond tahab suurendada rahvusvaheliste kontaktide hulka, pakub www.citizen-school.org lähtepunkte huvitavateks võimalusteks. Väikelinnad ja kogukonnad saavad seeläbi omandada juurdepääsu rahvusvahelisele võrgustikule (mis muidu jääb suurlinnade ja –firmade pärusmaaks).
- ? Rahvusvaheline aspekt muudab väikelinnad huvitavaks elamis- ja tööpiirkonnaks. Vahetu lähedus on siin eeliseks ja see vahetu lähedus teeb rahvusvahelised kohtumised isiklikult kogetavaks!
- ? Mis puudutab hariduse ja konsultatsiooniprojekti professionaalset külge, siis see ei pea olema täiesti professionaalne, aga see ei toimi ilma teatava professionaalsuseta. Protsessi mõttes on teatud mänguruumi olemasolu, võib olla 10% protsessist, kus puhas uuenduslikkus ja eksperimenterimisrõõm on omal kohal, muidugi huvitav. Selle lubamine ja protsessi huvides kasutamine on märk sallivusest. Professionaalsus vastavates protsessi valdkondades (mitte ainult vabatahtlikus töös!) tagab jätkuvuse ja edasise arengu.

- ? Paljud inimesed kaasatakse kavandatusse osalise või täiskoormusega. Selle algatuse tunnustamine ja väärtustamine on oluline. See rõhutab haridusvaldkonnas tegutsemise ja tulevikku panustamise kõrget sotsiaalset väärtust. Isegi põhiorganisaatorid peaksid võtma aega mõtlemaks oma tööle ja saamaks isiklikku jõudu oma oluliste tegevuste teostamiseks.

Oleks vastutustundetu mitte käsitleda võimalikke konfliktsituatsioone. Haridus- ja arendustöö vajab strateegiaid ja isiksusi, kes suudavad lahendada raskeid olukordi. Konfliktide suunamisest rääkimine oleks ilmselt liiast, kuna sageli viivad arvamuste lahknemiseni igapäevased tegevused. Ometi on oluline märgata, et inimlike eksimuste (juhuslike või kavatssetute) vältimine on võimatu. Enese sellisteks olukordadeks ettevalmistamine tähendab (1) algusest peale teadvustamist, et mitte kõik ei suju raskusteta ja (2) tahte omamist mitte lasta sellistel sündmustel kogu plaani ohtu seada. Sellised ennetavad aspektid võiksid näiteks olla:

- ? haridus- ja arenduskeskus ja selle kontseptsioon kinnitatakse poliitilise organi või mõne muu vastutava institutsiooni poolt otsusega ja arendatakse õigusjärgsel ja organisatsioonilisel viisil (see võib teostuda erinevates vormides);
- ? kõigi organisaatorite regulaarsed ja eesmärgipärased koosolekud;
- ? ametikohtade jaotamine, et ülesannet täidaks neutraalne isik;
- ? oluliste otsuste, kokkulepete ja eesmärkide kirjalikud lepingud;
- ? finantsplaneerimise ja rahaliste kohustuste kindlustamine mitmepoolsuse põhimõttel, regulaarne kontrollimine neutraalse isiku poolt (kassaruanne);
- ? tegevuste/ülesannete dokumenteerimine (kas arvutis või raamatuna) annab võimaluse kontrollida aset leidnut.

Mida me katsetasime: konkreetsed näited

Haridusel on “meie hulgas” koht

Täiskasvanuharidus (olgu see formaalne või mitteformaalne) omab kohta meie kogukonna keskel. Hariduse ja konsultatsiooni initsiatiiv tekib kultuurimajades, keskkonnarühmitustes, kodanikekogudes, täiskasvanukoolituskeskustes, noortekeskustes, vähemusrühmitustes, klubides, koolides ja ettevõtetes. Võimalike initsiaatorite mitmekesisus peegeldub ka asukohtade mitmekesisuses ja oletuses, et hariduse pakkujad on otseselt sõltuvad asukohtadest. Eduka töö aluseks on isikute olemasolu, kes tooksid hariduse ja konsultatsiooni koolitusvajadusega kohtadesse. See töö võib toimuda näiteks kohaliku ostukeskuse fuajees, kohaliku majutusasutuse konverentsiruumis, või eraviisiliselt selleks kohaldatud majas. On aga ka vanu koolihooneid, mis selle läbi uuest ellu äratatakse: näited projektist illustreerivad neid võimalusi!

Näited:

Asukoht: Vertessomlo (Ungari)

HARIDUS JA ETTEVÕTLUSLINNAK

Endist renoveeritud koolimaja kasutatakse rahvakoolina. See hõlmab koolitus- ja konsultatsiooniruumi, väikest kohvikut, meediatuba (koopiamasin, faks ja internetikasutus kõigile külastajaile) ja arvutiklassi. Kõrvalasuvad hooned on üüritud teenindustevõtetele (juuksur, postkontor, turismibüroo). Need ettevõtted pakuvad võimalust ühistegevuseks, reklaamiks, teenusteks ja seal on alati keegi kellega isiklikult rääkida! Kooli ümbrus on muudetud linna tuiksooneks.

Asukoht: Augustfehn (Saksamaa)

RAHVAKOOL

Vana koolihoone (mida koolina enam ei kasutata) on taastatud ja antud täiskasvanuhariduse ja küla arendamise käsutusse (rahvakool). Lisaks on saadaval järgmised teenused: telekeskus, noortekeskus, laste ja vanurite ringid, hariduskeskus ja

koosoleku koht. Selliselt on traditsiooniline külakool ja kooliõu taas õppimise ja ajaveetmise paigaks.

Asukoht: Bakonyana (Ungari)

HARIDUSLINNAK

Bakonyana kasutas koolituspaikadena mitmeid hooneid linnas, mis tähendab, et kasutati ruume, mis juba olid ja on seotud hariduse ja arendusega. Selliste kohtade hulka kuulusid linnavalitsus, kultuurimaja, kool ja muuseum. Linnavalitsuses on koolitusruumid ja kohalik arendusamet otseühenduses linnavalitsuse tööruumidega. Isegi kohalik lasteaed asub seal. See on kompaktne lahendus linna keskuses, kus alati on keegi olemas. Samuti on see väga odav – eriti väikelinna jaoks – ühendada oma jõud ühes hoones. Kui koguneb suurem hulk inimesi (tantsuproovid, koorid, aastaüritused) kasutatakse hiljuti renoveeritud kultuurimaja ruume. Kuna tihedat koostööd tehakse ka kohaliku kooli ja muuseumiga, sai kogu linna keskusest ühendatud hariduspiirkond - “hariduslinnak”.

Asukoht: Manchique-Casais (Portugal)

JÄTKUSUUTLIK HARIDUS

Casais's on haridustöö enda kanda võtnud organisatsioon Janela Aberta 21, kelle eriline rõhuasetus on keskkonnaalasel haridusel ja jätkusuutlikul arengul. Casais väikelinnas kasutab rahvakool uut külakogukonna keskust linnakese keskel. Hoones on lastering ja seal kogunevad küla vanurid. Nad saavad rahvakooli teenustest ja võimalustest teada kogukonna keskuses viibides. Sotsiaalne, majanduslik ja ökoloogiline haridus võib nende võrgustikku edasi arendada, tähendades ka lähedust külaelanikele. Keskus asub peatänaval, mis on tähtis, sest see on koht, kus inimesed kohtuvad ja räägivad, ning haridus ja konsultatsioon on käe-jala juures.

Asukoht: Varoslöd (Ungari)

HARIDUS JA KÜLASTAJAD

Haridus ja hoolekandeesutus Iglauer Park on Varoslödis peamine rahvakooli töö kandja. Endine puhkelaager on muudetud puhke- ja hariduskeskuseks, kus külastajad saavad osaleda arvukates spordi-, kultuuri-, ja haridusele suunatud ettevõtmistes. Iglauer Park laiendas oma võimalusi ja infrastruktuuri linnainimestele, arendades välja linna jaoks erilise hariduskontseptsiooni. Iglauer Park toetab ka teist kohalikku arenduskeskust – kohalikku kultuurimaja, kus pakutakse keele ja arvutikoolitust. Nii lõi Varoslöd täiskasvanuhariduseks võimalused ja asukoha, mis on mõeldud kõigile kasutamiseks. Et linnal Iglauer Parki tõttu juba oli kogemus maaturisminduses, saab paikkond arendada oma võimalusi edasi väga professionaalse tugiteenuste võrgustiku najal.

Asukoht: Keila-Joa/ANDRAS (Eesti)

RAHVAKOOL

Keila-Joa 332 elanikuga külakeses ei ole kogukonna keskust, kooli, lasteaeda ega raamatukogu. Inimesed kohtuvad küla poes ja bussipeatuses. Seal on aga mõis, mis vajab renoveerimist ja mere läheduses asuv park, ning inimesed, kes midagi oma kogukonna heaks teha tahavad. Lähestikku asuvate korteritega elamukompleksis leiti koosolekuruum, mida kasutatakse rahvakoolina. Nimeks valiti “Keila-Joa koolituskeskus”. Loodi arvutiklass, keeleklass ja vajadusel kasutatakse ka suurt mitmeotstarbelist saali. Rahvakooli kaudu asutati kogukonna keskus. Üüri maksab kohalik omavalitsus. Saadi võimalus jätkata ka tulevikus: valmima peaks uus lasteaed, kus rahvakoolilegi ruumid ette on nähtud.

Teavitamine ja katsetamine

Kõik projekti partnerid kasutasid võimalust avaldada informatsiooni rahvakooli võimalustest kohalikus pressis. Kuulutusi pandi kauplustesse, koolidesse ja teistesse inimeste kogunemiskohtadesse. Voldikud ja infotahvlid aitasid pidevalt kaasa avalikkuse huvi tõstmisele. Võimalik on ka vabatahtlike, kohalike õpetajate kaasamine ja võimalusel teavitamine kohaliku televisiooni vahendusel.

Väikestes kogukondades on sageli tõhus otsekontakt inimeste vahel, nn.suust-suhu reklaam, eriti kui on huvitavaid või edukaid pakkumisi. Siin on edu parimaks reklaamiks. Muidugi tuleb enne kaaluda, milliseid pakkumisi soovitakse – igal kogukonnal on oma huvid ja võimalused, mis tuleb hoolikalt määratleda.

Näited:

Kunstiturg/raamatuturg rahvakoolis

(1 pärestlõuna)

Sel päeval näitab rahvakool oma loomingut. Turg kutsub teid jõuluringitusi valima. Traditsiooniline raamatumüük on samuti kohal. Külalistele pakutakse tervituseks kohvi ja kooke.

Juhendaja: Bokel-Augustfehn e.V. vaba aja ja kultuuriringi kunstigrupp

Asukoht: rahvakool

Tasu: tasuta

Algus: pühapäev, 28.november 2004, 14.00 - 18.00

Pakutakse Augustfehni rahvakooli loomingut. Külalised saavad rääkida õpetajatega, üksteist katsetada ja luua või maalida midagi ise. Huvi ilmutanud inimestele esitatakse pakutavat “neutraalselt”, võimalik on individuaalne nõustamine. Esimene kontakt saab teoks! Raamatumüük ja kook annavad üritusele sõbraliku atmosfääri ja loovad sundimatu õhkkonna, mis laieneb ka rahvakoolile.

Õpiring

Õpiring kohtub kaks korda kuus, ajad määrab ring ise. Kohtumispaik on kas rahvakool või mõne osaleja kodu. Tundide teemad on täiesti osalejate ette valmistada.

Korraldaja: Tiit Plaks, tel. 5144194

Käesolev teema: Mida saame keskkonna kaitsmiseks teha?

Tasu: tasuta

Osalus õpiringis on esimene kokkupuude täiskasvanuharidusega. Kokkusaamiskohaks on kellegi kodu või rahvakool. Sisu määravad osalejad ise. See võib olla mõnele osalejale esimeseks võimaluseks kasutada oma teadmisi endapoolse kursusepakkumise määratlemiseks.

Mida tähendab elukestev õpe?

Elukestva õppe tähendus:

Täiskasvanuhariduse perspektiiv Euroopa hariduses ja majandusühiskonnas.

Gordon Sillence

Laupäev, 12. veebruar, 17.00 - 19.00

4 EUR/liikmetele tasuta

Selgitatakse elukestva õppe tähendust ja miks see tänapäeval vajalik on.

Sellega seoses on võimalik ja sobiv mainida ka rahvakooli pakutavat.

Mis on ära proovitud, leiab koha

Järgnevad näited illustreerivad, et kõik projektis osalevad rahvakoolid on välja arendanud keskse koolituspakkumise. See on pärast prooviperioodi pidevalt kättesaadav ja kavandatud vastavuses osaleva piirkonna inimeste vajadustega. Teemad, nagu arvutikoolitus, loomingulised kursused, käsitöö, keskkonnakaitse, töö vanemaealise elanikkonnaga, õpiringid ja tervishoid, on sagedased. Lisaks traditsioonilistele pakkumistele on piisavalt võimalusi katsetada uusi kursusi ja ideid kuna sotsiaalsed ja kultuurilised olud pidevalt muutuvad. Rahvakoolid osalevad selles protsessis ja kasutades lähtepunktina traditsioonilist, kaalutakse ja tuuakse sisse ka uusi ideid.

Näited:

Projekti partner Augustfehni rahvakool

Aktiviseerida vanemaelisi

(Igal kolmapäeval kell 14.30)

Vananeda koos ja püsida aktiivsena säilitades aktiivset elustiili. Sellise juhtmõtte all saab teoks vanema põlvkonna igapäevane kohtumine rahvakoolis.

Mida saab see ring sulle pakkuda? Loovat, jätkuvat haridust, harjutusi mälu treenimiseks, liikumisharjutusi.

Vanemad inimesed kohtuvad rahvakoolis igal kolmapäeval. Pärastlõunane aeg on kokku lepitud, osalejad määravad sisu ise jätmata unarusse infovahetust ja arutelusid. Ilmselt on koosviibimise vaba õhkkond üks oluline põhjus, miks suhelda ja end hästi tunda on kerge.

Projekti partner ANDRAS/Keila-Joa

Arvutiklass

Kõigi huvitatute vaba juurdepääs arvutiklassile:

Teisipäeviti 17.00 - 21.00

Kolmapäeviti 14.00 - 17.00

Pühapäeviti 14.00 - 17.00

Tasuta: kasutaja peab end kirja panema osalejate nimekirja ja andma oma telefoninumbri.

Keila-Joa elanikud saavad kasutada oma rahvakooli (koolituskeskuse) arvuteid regulaarselt ja omada juurdepääsu internetile. Arvutikursused samas kohas valmistavad ette selle informatsiooniallikat kasutamiseks. Sel moel saavad eriti nooremad inimesed teadlikuks ka rahvakooli olemasolust. Kui neid sobival viisil suunata kursuste pakutavate võimaluste juurde, on see taas rahvakoolile üks võimalus jõuda oma linna täiskasvanud õppijateni.

Projekti partner Janela Aberta 21 Monchique/Casais

Arvutiklubi

Teisipäeviti 19.30

Gordon Sillence, Rui Nuno, tasuta.

Neljapäeviti 10.00 - 12.00

Karin Seidel, 7 EUR (5 EUR)

Metsaharimise projekt, iga kuu viimane pühapäev, 15.00 - 17.00

Teema: jätkusuutlik metsamajandus, jätkusuutlik turism, Gordon Sillence, tasuta.

Nagu Eesti külas Keila-Joal on ka Casais rahvakoolis võimalik regulaarselt kasutada arvuteid. Luues arvutiklubi ei tundu seos hariduse kontseptsiooniga nii formaalne. Teisipäeviti on võimalik arvutite tasuta kasutamine.

Metsandusprojekt on osutunud väga populaarseks ja loodud pikaajalisena (teisiti poleks see antud valdkonda arvestades võimalikki). Eriti pärast 2003 ja 2004 aasta Algrave'i suuri metsapõlenguid, on suur huvi jätkusuutliku metsanduse teemade ja "maheturisminduse" vastu. Projekti raames töötavad vabatahtlikud nendega, kes tahavad hoida maastikku loodulähedasena. Kaasatud on (rahvusvahelised) keskkonnaorganisatsioonid ja huvitav osalejate võrgustik.

Projekti partner Vertessomlo

Loov tegevus: maisilehtedest nukud

Juhendaja: Somlóí Jósefiné, Maria

Kestus: 4 õhtut, 2 - 4 tundi

Algus: 21. oktoober 2004, 18.00

Osalejate arv: 5 - 10 inimest

Tasu: 4000 Ft inimese kohta, materjalid hinna sees.

Piisava huvi korral võimalik veel üks kursus.

Loovad ja käsitöökursused on väga populaarsed. Siin ei ole põhjus mitte ainult kursuses endas vaid ka grupina koos tegutsemises, loomingulise töö kogemuste vahetuses ja võimaluses oma loomingut näitustel esitada. Need aspektid teevad selle "eneseavastusliku" haridustöö väärtuslikuks.

Pakutavad kursused 2003-2004 kuues rahvakoolis:

Arvutikursused	09
Programmid vanematele ja lastele	04
Vähemusrahvuste keeled	05
Võõrkeeled	17
Kunst ja käsitöö	20
Keskkond ja looduskaitse	07
Tervis	02
Sport	02
Muusika	02
<u>Muud</u>	<u>11</u>
Kokku	79

See ülevaade näitab, et võõrkeeled, loometegevus ja arvutikursused on sageli rahvakoolide programmis. Mitmekesisus on tingitud huvist ja individuaalsetest vajadustest. Kui neid valdkondi käsitletakse kui püsivaid põhivaldkondi, määravad need ära ka organisatsioonilis-finantsilise baasi teisteks koolituspakkumisteks ja võimaldavd mõningast kasvuruumi. See mida on katsetatud ja mis on osutunud vastupidavaks saab edasiste kursuste jaoks vajalikuks ja loominguks arengubaasiks.

Kindlusta ja arenda tegevusvaldkondi

Pidades silmas rahvakoolide koolituspakkumisi sissetuleku ja tööhõive seisukohast, on kõige tähtsamad kursusepakkumised need, mis vastavad hetkevajadusele ja probleemidele, nagu keele- ja arvutikursused.

Töö- ja ettevõtlusvaldkondades on käimas kiired muutused – järgmise 10 aasta jooksul kujunevad välja mitmed ametid, mis on praegu tundmatud ja keegi ei oska täna prognoosida, missugused teadmised on tulevikus esmatahtsad ja vajalikud. Seetõttu on tähtis lisaks arvuti- ja keelekursustele jagada teadmisi sellest, mis on vajalik, et orienteeruda käesolevas situatsioonis. Sellesse kategooriasse kuuluvad

suhtlemisoskused, samuti võime kaasajastada oma või ettevõtte tööd. Selle näiteks võiksid olla kursused või temaatilised õhtud tuleviku majanduse arenguprognosidest või isikliku ja tööelu kavandamise küsimustest. Veelgi enam, inimesi on vajalik informeerida ka näiteks kogukonna turismikavadest.

Võimalik lisanäide on rahvusvaheliste partnerluste kasutamine maakogukondade vahel, et vahetada praktikante ja stažeerijaid.

Kõigist rahvakoolide tegevustest koorub välja veel üks edasine, oluline eesmärk: toetada jätkusuutlikku majanduslikku arengut. Kohalik algatus võib õppida ka rahvusvahelistest sidemetest (EL-i õppurivahetuse/täiendkoolituse projektides osalemine). Kõik need projektid on omakorda aluseks teistele tegevustele, olgu selleks uue töökoha saamine või oma firma loomine. Suureks abiks on siin arvuti-, võõrkeelte ja isegi autojuhikursused. Loovtegevus ja käsitöökursused pakuvad esimesi mõtteid, millest töölaseid võimalusi edasi arendada. Rahvakooli kui koht hariduse ja nõuannete saamiseks võib siin olla oluliseks toeks: andes teavet, motiveerides, nõustades ja pakkudes seltsi.

Näited:

Kursuse teema: Puutöö

Osalejad : vähemalt 5 inimest

Tasu: 1.20 EUR +materjal

Algus: jaanuar ja veebruar 2005

Registreerimise tähtaeg: 6. jaanuar 2005

Sihtgrupp: käsitööst huvitatud inimesed, vanemad inimesed ja ettevõtlusega alustajad.

Puidutooteid, eriti traditsioonilisi, on võimalik otse küllastajatele müüa. Samuti on võimalik töötada kodus ja saada lississetulekut. Kui aktiivsus selles valdkonnas on tugev, on võimalik asutada käsitööpood.

Kursuse teema: Kohalik Agenda 21 ja kohalik majandus

Elamis- ja töötamisvõimalused maapiirkonnas on sageli murettekitavad ja lisavad ebakindlust isikliku elu planeerimisel. Selle õhtu jooksul arutleme me kohaliku olukorra üle ja anname selgitusi pikemaajalistest võimalustest, mis on meie jaoks olemas.

Juhendaja: Heinz-Jürgen Ahlers

Tasu: tasuta

Sihtgrupp: töötajad ja tööotsijad, tööandjad

Alati pole võimalust elada maal ja leida tööd. Nõuanne olukorra kohta maapiirkonnas esitab erinevaid võimalusi, mis hetkel olemas on, ja mida võib oodata tulevikus. Väikestes gruppides tuleks arutleda, milliseid uusi ettevõtlusvõimalusi on võimalik veel välja arendada.

Kursuse teema: Autojuhtimiskursus MICRA ATI autokoolilt

Tasu: 450 EUR - B kategooria autojuhi load

30% kuludest võib saada tulumaksust tagasi.

Sihtgrupp: peamiselt üle 18 aastased nooremad inimesed ja inimesed, kel isiklikel põhjustel pole varem olnud võimalust autojuhiluba taotleda.

Autojuhiloa olemasolul saab inimene (1) võtta vastu tööpakkumisi teistes piirkondades ilma kodukohast ära kolimata ja (2) on palju töökohti, kus autojuhiloa omamine on vajalik. Sellise kursuse kaudu avarduvad inimese töövõimalused kahtlemata kõige otsesemalt. Riiklikult poolelt toetatakse autojuhilubade taotlemist maksutagastusega.

Kursuse teema: Ettevalmistus saksa keele testiks

Juhendaja: Susanna Piszterer

Kestus: 40 tundi, üks õhtu nädalas

Neljapäeviti 2 tundi

Algus: 21. oktoober 2004, 16.00

Tasu: 72 EUR/ vähemalt 5 osalejat

Sihtgrupp: asjast huvitatud noored ja vanad inimesed, hotellipidajad ja majutajad

Keeleoskust saab kasutada peaaegu kõigil töökohtadel ja tõestus keeletestina lisab töökohataotlusele kaalu. Linnas on võimalik leida tööd turisminduses, saksa turistide eest hoolitsedes, konsulteerida ja reklaamida võõrkeeltes. Võimalik on ka ekskursioonide korraldamine. Maaturismi seisukohalt on keelte paljusus suur pluss.

Kursuse teema: Praktika Iglauer Parkis (Ungari)

Kolme aasta jooksul on toimunud kahepoolne vahetusprogramm Augustfehni rahvakooli ja Varoslödi Iglauer Park koolituskeskuse/noortehotelli vahel. See annab Apeni kogukonna keskkooliõpilastele, tudengitele, huvitatutele võimaluse osaleda neljanädalases praktikaprogrammis Ungaris. Käsitletavat teemat on haridus ja täiendkoolitus ja turism. Ungaris juhib praktikaprogrammi Iglauer Park. Majutus ja toitlustus on tasuta. Reisikulud tuleb tasuda ise, samuti on nõutav ravikindlustuse olemasolu.

Informatsioon ja taotlused: Augustfehni rahvakool, Heinz-Jürgen Ahlers.

Sihtgrupp: keskkooliõpilased, tudengid, töötajad üle 18.

Osalejad saavad uusi teadmisi oma õpi- ja töövaldkonnas samal ajal parandades oma keeleoskust ja teadmisi võõrustajamaa kultuurist. Need on eelisuskused eriti rahvusvahelises kaubandus- ja teenindusvaldkonnas.

Kursuse teema: Projekti võimalused Euroopa Liidus

Juhendaja: Rita Kandkó

Algus: 22.september 2004, 15.00

Tasuta!

Kursuse teema: Euroopa Liidu põllumajandustoetused 2005

Juhendaja: Attila Szabadka

Algus: 23. jaanuar 2005, 18.00

Tasuta!

Sihtgrupp: huvitatud inimesed, käsitöö- ja põllumajandusettevõtjad

Eriti uutes liikmesriikides ei ole EL-i majandusarengu programmid ja otsetoetused veel täiesti tuttavad. Ettevõtte majanduslikku edukust on võimalik toetuste läbi parandada ning võimaldada osaleda näiteks rahvusvahelistes programmides ja täiendkoolituses. Isegi väikeettevõtted maal saavad selliseid võimalusi kasutada vaid pakutava teabe ja abi kaudu.

Kommunikatsioonitehnoloogia on võti välismaailma

Kõigil projektis osalenud rahvakoolide kogukondadel oli juurdepääs internetile ja nad tuginesid oma töös info- ja kommunikatsioonitehnoloogia abile. Kõik partnerid organiseerisid internetti tutvustavaid kursusi ja korraldasid selleks sobivad koolitusruumid. Nad pakkusid huvitatud inimestele juurdepääsu internetile ja konkreetset nõu, võimalusel tasuta või väga madala tasu eest. Interneti kaudu oli mõnel puhul võimalik levitada kursuse materjale, luua rahvusvahelisi kontakte ja leida vajalikke andmeid.

Selleks, et hoida interneti kulud madalad, tehti koostööd telekommunikatsiooni ettevõttega (Ungaris) või sihtasutusega ("Vaata maailma" Eestis).

Tänapäeval on arvutiteadmised osaks üldteadmistest. Paljud kursused rahvakoolides pakuvad täiendkoolitust ja inimesed on osalemisest huvitatud. See on maakogukondadele võimaluseks leida kontakte teiste maailma osadega ja kasutada kõiki teadmisi ja võimalusi. Ka on lootus, et läbi toimiva telekommunikatsioonivõrgu on võimalik töötada kodus ja ühitada maaelu ning tulevikku suunatud tööd.

Näited:

Partner Vertessolmo: Arvutikursus

Juhendaja: Harmati Róbert, diplomeeritud arvutiõpetaja

Kestus: 40 tundi/ kaks õhtut nädalas/ esmaspäeval ja kolmapäeval 2 tundi

Algus: 15. september 2004, 18.00

Piisava huvi korral tuleb kursusi veel!

Tasu: 64 EUR/ vähemalt 3 inimest

Arvutikursused on alati koolitustegevuse esirinnas. See on võimalus tutvustada inimestele uut tehnoloogiat ja äratada huvi täiendkoolituse vastu.

Partner Varoslöd:

Interneti ja e-maili kasutamise kursused

Interneti maailm

Algteadmised brauseritest, salvestamine, otsingumootorid jne.

Vastutav: Nyiröd Zoltan, Staub Tamas

Asukoht: kultuurimaja rahvakool, arvutiklass

Hind: 16 EUR

Tundide arv: 4x2 tundi

Osalejad: maksimaalselt 6 inimest

E-post: e-posti sõnumite põhifunktsioonid, salvestamine, internetisuhtlus

Vastutav: Nyiröd Zoltan, Staub Tamas

Asukoht: kultuurimaja rahvakool, arvutiklass

Hind: 12 EUR

Tundide arv: 3x2/4x2 tundi

Osalejate arv: max 6 inimest

Pärast arvutiõpetuse algteadmisi järgneb interneti ja e-posti võimaluste tutvustus. Asjast huvitatuid peab juhendama, et tutvustada neid võrgu võimalustega ja samal ajal äratada huvi uue sfääri tundmaõppimiseks.

Partner Vértssolmó

Infotehnoloogiateenused

Rahvakoolis on võimalik taskukohase hinnaga kasutada internetti (telekommunikatsioonifirma rahalise toetuse tõttu).Rahvakool pakub teenuseid kõigile inimestele: printimine, skanneerimine, koopiate tegemine, faksi saatmine ja vastu võtmine. Info- ja kommunikatsiooniteenused on juurdepääsetavad iga päev kell 17.00 - 19.00. Soovi korral võimalik ka teistel aegadel.

Mitte kõik elanikud ei oma arvutit. Rahvakoolid/kohalikud asutused pakuvad juurdepääsu nii odavalt kui võimalik. Rahvakool pakub ka koolitust ja nõustamisteenust.

Partner Keila-Joa

Keila-Joa koolituskeskus/rahvakool

Tasuta arvutikasutus aastaringselt

Teisipäeviti 17.00 - 21.00

Laupäeviti 14.00 - 17.00

Pühapäeviti 14.00 - 17.00

Tasuta või odavat interneti kasutamise võimalust tuleb tavaliselt otsida. See tasuta juurdepääs on võimalus tagada laialdane informatsiooni kättesaadavus maapiirkonnas. Kohalik võim on kaasatud rahastamisse.

Keeled ühendavad

Keeleoskus on üks keskseid õppevaldkondi kõigis Euroopa riikides. Rahvakoolid pakuvad keeleõpet erinevatele tasemetele ja erinevatel teemavalikutel. Esmased keeled on inglise ja saksa. Arvesse on võetud ka erilisi vajadusi. Portugalis saavad elanikud ja külastajad portugali keelt õppida; Eestis õpetatakse eesti keelt venelastest elanikkonnale ja Põhja-Saksamaal naaberriigi Hollandi keelt. Ungaris on sakslastest vähemusrahvusest lähtuvalt saksa keele kursused.

Euroopa partnerlussuhetes on oluline eeldus inimestevahelisele tihedale kontaktile otsene võimalus vestelda tuttavas keeles. See võib olla ühe partneri emakeel kuid samuti ka võõrkeel mõlemale poolele. Seal, kus kasutada tuleb tõlgi abi pole otsene ja spontaanne vahetus võimalik – vahele jääb üks samm, sageli vaikus. Euroopa partnerlus/kohalik partnerlus rajaneb laialdastel inimestevahelistel kontaktidel, mida pole võimalik saavutada tõlgi või žestide abiga.

Näited:

Kursuse teema: Sissejuhatus portugali keelde

Praktiline kursus külastajatele ja elanikele

Kümnenädalane kursus, esmaspäeviti 20.30 - 21.30, Johannes Schydlo

7 EUR/soodustusega 5 EUR

Sihtgrupp: Kursus on suunatud piirkonna väliskülalistele ja inimestele/peredele, kes on välismaalt kolinud Portugali elama.

Selle kursusega saavad külalised heita esimese pilgu keelele ja esimese võimaluse leida kontakte ja saada teavet maast ja kultuurist läbi keele. Elanikel, kes on tulnud Portugali pikaajaliselt töötama või elama, on vajalik teha jõupingutusi omandamiseks uues ümbruses kõneldavat keelt. Integreeruda ja suhelda, ning järgmise sammuna, enda ümber kohalikku elu mõjutada, on võimalik ainult keele kaudu.

Kursuse teema: Eesti keel algajatele

Sügis ja kevad 70 tundi. Neljapäeviti 18.30 - 20.00

Kursus on mõeldud vene keelt kõnelevale elanikkonnale, kes soovivad õppida eesti keelt.

Õpetaja: Hille Peegel

Osalejad: kursus on Eesti elanikele, kes emakeelena räägivad vene keelt.

Eesti keele oskusega on võimalik kaasatus ühiskondlikku ja kultuuriellu. Lapsi, kes õpivad eesti keelt koolis on võimalik kodus senisest tõhusamalt aidata. Lisaks sellele on eest keele oskus vajalik kodakondsuse saamiseks.

See kursus on näide hariduse mitmekülgsest mõjust, tõhustades integreerumist ja avardades võimalusi osaleda erinevatel viisidel ühiskondlikus elus.

Kursuse teema: Koos Euroopa eest

Hollandi keel

Kuue sessiooniga antakse sissejuhatus hollandi keelde. Kursused toimuvad suurelt osalt hollandi keeles ja seeläbi on võimalik intensiivne sulandumine naabermaa keelde. Oleme huvitatud teie osalemisest!

Juhendaja: Janna Kroon

Tasu: 13.20 EUR liikmetele, 18.40 teistele, lisanduvad õpikute kulud.

Osalejad: mõeldud kõigile, kes on hollandi keelest huvitatud.

Augustfehni rahvakool asub vaid 50 km kaugusel Hollandi piirist. Paljud kohalikud käivad naabermaal sisseoste tegemas või nädalavahetust veetmas. On osalejaid, kes on sünni poolest hollandlased. Kursus annab teavet maa kultuurist ja avab võimaluse ületada Euroopa-siseseid piire isikliku keeleoskuse kaudu.

Kursuse teema: Saksa keel

Ligikaudu 50 tundi

Tase: algajad – edasijõudnud

Osalejad: vähemalt 10 inimest

Tasu: 1.20 EUR tunnis

Algus: oktoober 2004

Registreerimise tähtaeg: 15.oktoober 2004

Sihtgrupp: kõik huvitatud

Ungari linnas Bakonybanas kasutatakse lisaks ungari keelele saksa keelt, kuna kogukonnas on saksa vähemusrahvus. Sel moel saavad elanikud kasutada keeleoskust panustades kultuuriliste ja sotsiaalsete traditsioonide ühendamisse. Vähemuse kogukonnal oli lisaks õpilaste saksa keele õppele võimalus pakkuda õpet ka täiskasvanuile. Mõlemad vanusegrupid said keelt kasutada suhtlemaks saksa partnerkogukonnaga.

Maaturismi perspektiiv

Jätkusuutlik maaturism on maakogukondadele võimalus esitleda oma kaunist loodust. Seetõttu on tähtis, et asjast huvitatud saaksid piirkonnast vajalikku teavet, et seda külastajatele esitada. Lisaks põhiteadmistele jätkusuutlikust turismist ja vajalikule keeleoskusele, on mõeldav pakkuda informatsiooni ka piirkonna muusikast ja kaunist loodusest. Siin saavad rahvakoolid abi pakkuda. Kohalikud mõjud ja kohalik areng: projekti kogukondades peab vastama küsimusele, kas maaturismist saadud tulu jääb ka sinna, kus ta otseselt elanikkonnale kasu toob. Mõned hotellid ja toitlustusasutused kuuluvad rahvusvahelistele firmadele, neil pole tihedat sidet kohaliku eluga, nad ei ole kaasatud maakogukonda ja loovad vaid madalapalgalisi töökohti. Sel puhul peaks ilmutama julgust ja püüdma luua omal algatusel majutusasutusi ja pakkuda teenust külastajatele. Kogu tulu jääb kogukonda!

Näited:

Haridusvõimalus Vasoslödi rahvakoolist:

Ökoturism algajatele ja edasijõudnutele

Vastutav juhendaja: Peter Krein

Asukoht: Iglauer Park, Villa

Hind: tasuta

Kestus: 2x2 tundi

Osalejate arv: max 15 inimest

Tänu turistidele, kes käivad Iglauer Parkis, on Varoslödis olemas vastava ala spetsialistid. Nende kaudu on võimalik informeerida näiteks potentsiaalsed majutuse pakkujaid ja käsitööharrastajaid võimalustest saada kaasatud öko-/jätkusuutlikku turismimajandusse. Kui see toimub Iglauer Parki koordineerimisel võib kogu linn luua võrgustiku külaliste teenindamiseks ja kasutada oma sissetulekuvõimalusi (majutus, näitlikud keraamika ja klaasikunsti kursused, muuseumikülastused).

Haridusvõimalus

Rahvakool Janela Aberta 21 Monchique/Casais:

Keeled: tervita turiste, kasuta inglise keelt turistidega suhtlemiseks

Kestus: 10 nädalat

Juhendaja: Johannes Schydlo

Esmaspäeviti 19.30 - 20.30

Tasu: 7 EUR (hinnasoodustusega 5 EUR)

Casais linn on Monchique mägede matka alguspunkt. Külaliste teenindamiseks ja abistamiseks kasutatakse sageli inglise keelt. See koolituspakkumine on huvipakkuv majutajatele, giididele ja restoranide ning kaupluste personalile. Küllastajatega rääkides on lihtsam jagada teavet teenustest ja toodetest, mis omab positiivset mõju maaturismile.

Haridusvõimalus Bakonynana rahvakoolis:

Teema: seened

Osalejad: vähemalt 6 inimest

Tasu: 0.80 EUR tund

Algus: mai 2005

Registreerimise tähtaeg: 20.aprill 2005

Teema: suupillitunnid täiskasvanutele ja lastele

Osalejad: vähemalt 5 täiskasvanut/vähemalt 3 last

Tasu: 2.40 EUR tund

Algus: september 2004

Registreerimise tähtaeg: 27.august 2004

Seente kohta: Viimasel ajal on Bakonynanas palju eraisikutest majutuse pakkujaid ja külalised saavad uurida ümberkaudseid metsi. Kursuse vahendusel saavad majutajad informatsiooni kuidas valmistada maitsvaid roogi ja külastajad saavad teavet,

missuguseid seeni metsas korjata ja milliseid liike vältida. On võimalus korraldada eri-üritus: "Seenenädal Bakonynanas".

Suupillikursuste kohta: Bakonynanas on juba olemas suupillimängijad, kes sobival juhul saavad oma oskusi näidata. Kursusega nende arv suureneb ja juurde tuleb noori mängijaid. Nii on võimalik korraldada linna küllastajatele esinemisi ja muuta kohtumisi meeleolukamaks. Need kursusepakkumised on kasulikud nii küllastajatele kui kohalikele. On võimalik korraldada ka nn "suupillikohtumine Bakonynanas".

Kohalik Agenda 21: majandus + ühiskond + keskkond

Agenda 21, mis allkirjastati peaaegu kõigi maailma riikide poolt Rio 1992, pole mitte lihtsalt keskkonnakaitse programm. See tegeleb samal määral nii majanduse kui ühiskondliku arenguga 21. sajandil, olles tähtsaks aspektiks tuleviku ulatuslikul planeerimisel. Rahvakoolid tahavad omada osa juurutamiseks Agenda 21 kohalikul tasandil: see hõlmab keskkonnakaitset, päikeseenergia kasutamist, põllumajanduse arengut ja tulevikku suunatud ideid elukestvaks õppeks.

- (1) Jätkusuutlik majandus ja majandusliku aluse kindlustamine on prioriteediks sotsiaal-majanduse valdkonnas tegutsemisel. Selliselt ei kujune majandus tulevastele põlvkondadele koormaks ja pöörab samavõrra tähelepanu indiviidide sotsiaalsele võrdsusele, osalusele ja arengule kui kogukonnale.
- (2) Tegevusvaldkonnas nimetusega "ühiskond" võetakse kasutusele hariduse arendamise, kodanike koostöösse ja demokraatiasse kaasamise meetmed, nt:

- ? Baaskursused demokraatiast ja tsiviilühiskonnast
- ? Informatsioon täiskasvanuhariduse vajalikkusest
- ? Laste suunamine ühistegevustesse, et aidata puuetega ja vähesuutlikumaid inimesi
- ? Eneseväljenduse ja kommunikatsioonivõimekuse suurendamise kursused
- ? Täiendkoolitus Euroopa Liidu struktuuride ja institutsioonide kohta

Keskkonnakaitse tugevdamine oli ja on üks põhiteemasid: paljud maakogukonnad omavad oma keskkonnaprogramme ja võtavad ette ulatuslikke projekte keskkonnateadlikkuse parandamiseks; isegi lapsi kaasatakse keskkonnavaatlusse. Käesolev ülesanne on panna rohkem inimesi huvituma keskkonnakaitse vajalikkusest ja ees seisvatest ülesannetest ning toetada kohalikku Agenda 21 initsiatiivi.

Näited:**(1) Agenda 21 ja majandus****Rahvakool Janela Aberta 21 Casais**

Metsaharimise projektigrupp

Teema: jätkusuutlik metsamajandus ja jätkusuutlik turism

Kuu viimane laupäev, 15.00 - 17.00

Juhendaja: Gordon Silence, tasuta

Casais piirkonna metsaharijad saavad konkreetseid nõuandeid, kuidas jätkusuutlikult majandada ja milliseid eeliseid see turisminduses omab (sissetulekuvõimalus!). Teatud ulatuses kaasab projektigrupp noori vabatahtlikke (tudengeid ja töötajaid) erinevatest Euroopa maadest, kes pakuvad abi taasmetsastamisel.

Haridusvõimalus Varoslödi rahvakoolis:**Soe vesi päikeselt**

Vastutav juhendaja: Peter Krein

Asukoht: Iglauer Park, villa

Tasu: tasuta

Tundide arv: 1x2 tundi

Osalejad: max 15 inimest

Rahvakool pakub juhtnööre, millist päikeseenergia kasutamise tehnoloogiat pakutakse ja kuidas sel moel saadud sooja vett ettevõtetes või eramajapidamises ära kasutada. Kohalike ettevõtete osalemise tulemusena annab see esimese impulsi kohaliku majanduse arenguks.

(2) Agenda 21 ja ühiskond

Rahvakool Keila-Joal

Töögrupp Keila-Joa elanikele

“Täiskasvanud ja õppimine”

Juhendajad: Ülla Alt, Sirje Plaks

Mida tähendab õppimine? Mis vahe on täiskasvanuharidusel ja koolis õppimisel?

Koosolek tegeleb nende küsimustega arvestades ka elukestva õppe igapäevaprobleeme. Üritusel osalevad ka õppurid.

Laupäev, 12.märts 2005,12.00 – tasuta

Elukestva õppe vajalikkust, eriti selle aspekti isikliku tuleviku arengu soodustajana, arutatakse ja määratletakse töögrupis. Õppurid ühendavad oma nägemuse ja hetkeolukorra sellest teemast.

Vaba aja ja kultuuriring

Bokel-Augustfehn e.V.:

“Haridusbörs/jätkusuutlik kohalik areng”

(21. veebr. 19.30 - 21.45)

Vaba aja ja kultuuriringi haridustöö on suunatud Agenda 21 eesmärkide täitmisele. Ühiskondlikus, majandus- ja ökoloogia valdkonnas teadmiste jagamine on rahvakooli haridustöö tähtis osa. See on baasiks isiklikule arengule, pädevuse täiustumisele ja toeks sotsiaaltöö tõhustamisele. Eelnimetatud ring on hõivatud jätkusuutlike haridusvõimaluste loomisega ja nende mõjuga ühiskondlikule osalemisele ning esitab oma tulemusi.

Juhendaja: vaba aja ja kultuuriringi töögrupp

Tasu: tasuta

Töögrupp arutas võimalusi, kuidas ja millises vormis kohalikke teadmisi rahvakoolis esitada. Praktilised ülesanded võimaldavad mõtetel saada konkreetseiks. Kohalike teadmiste vahetus peaks leidma tähtsa koha tuleva aasta programmis. Teadmiseid ja kompetentsi saab sedakaudu kohalikus kogukonnas aktiveerida ja kasutada baasina tuleviku planeerimisel. Igal linnal on oma tuleviku kompetents.

Teemad, mida töögrupis käsitleti, nt:

- ? “haridusbörsi” praktiline element: teadmiste vahetus “Euroopa hariduskoostöö”
- ? kursusejuhendajate täiendkoolitusealane nõustamine
- ? “haridusbörsi” praktiline element: teadmistevahetus “Jaapani aiakunst – bonsai”
- ? “haridusbörsi” praktiline element: teadmistevahetus “Apeni linna energiavarud ja rahvakooli hariduskontseptsioon”.

(3) Agenda 21 ja keskkond

Kõik projekti partnerid: FKK Bokel-Augustfehn

See klubi tegeles ametlikult Agenda 21 temaatikaga. Spetsiaalse programmina tegeles see ulatusliku maa ja aia mahekasutusega, kus osalejail olid praktilised õppetunnid.

ANDRAS/Keila-Joa: Eestis toetas Keila-Joa rahvakool sealse looduspargi arendust ja teavitas külastajaid piirkonna looduslikest vaatamisväärtustest.

Janela Aberta 21: Portugalis on Monchique mägi piirkonna ja Atlandi ookeani rannikuala looduskaitsetegevus ulatuslik. Keskkonnategevust toetas Janela Aberta 21 rahvakool Casais.

Bakonynana: Keskkonnakaitse on osaks linna arenguplaanist ja eksisteerib ka kohalik looduskaitse tõhustamise kava. Linna koolilapsed osalevad koristusüritustel.

Varoslod: jäätmed viiakse võimalusel ümbertöötlemisele. Linn toetab ka ökoturismi.

Vértessomlo: Linn on välja arendanud oma kava kuidas juhtida keskkonnakaitsele tähelepanu ja omab tegevuskava elanike keskkonnateadlikkuse tõstmiseks.

Keskkonnaalased arutelud ja loengud pole piisav, et asju liikuma saada. Kõik projekti partnerid on teinud midagi konkreetset selles osas, mida saavad elanikud ise ette võtta. Omaenese praktiline kogemus on parim tõend oma linna keskkonnaalase tegevuse edust ja jätkuvast motivatsioonist.

Lisad: Edasiseks lugemiseks ja arutlemiseks

Lisa 1: Bakonyana rahvakool: väljavõtteid 2004/2005 a. programmist

Teema: Arvutikoolitus; Word, Exel

Osalejad: max 8 inimest

Tasu: 8000 HUF – ligikaudu 64 tundi

Algus: september 2004

Registreerimise tähtaeg: 27. august 2004

Teema: Tervislikud eluviisid

Mammograafia Vezpremis

Tasu: tasuta

Aeg: 17. september 2004

Asukoht: Vespem

Teema: Suupillitunnid täiskasvanuile

Osalejad: vähemalt 5 inimest

Tasu: 600 HUF tund

Algus: september 2004

Registreerimise tähtaeg: 27. august 2004

Teema: Suupillitunnid lastele

Osalejad: vähemalt 3 last

Tasu: 600 HUF tund

Algus: september 2004

Registreerimise tähtaeg: 27. august 2004

Teema: Inglise keele kursus – ligikaudu 50 tundi

Tase: algajad

Tasu: 300 HUF tund

Algus: oktoober 2004

Registreerimise tähtaeg: 1. oktoober 2004

Teema: Saksa keele kursus – ligikaudu 50 tundi

Tase: algajad – edasijõudnud

Osalejad: vähemalt 10 inimest

Tasu: 300 HUF tund

Algus: oktoober 2004

Registreerimise tähtaeg: 15. oktoober 2004

Teema: EL – kasulikku informatsiooni

Osalejad: vähemalt 10 inimest

Tasu: tasuta

Algus: november – detsember 2004

Registreerimise tähtaeg: 15. november 2004

Teema: Jõuluehted

Osalejad: vähemalt 10 inimest

Tasu: 200 HUF tund + materjalid

Algus: november – detsember 2004

Registreerimise tähtaeg: 5. november 2004

Teema: Tervislikud eluviisid – jooga

Osalejad: vähemalt 6 inimest

Tasu: 300 HUF tund

Algus: jaanuar 2005

Registreerimise tähtaeg: pidevalt

Teema: Täiskasvanuharidus Ungaris ja Euroopa Liidus

Osalejad: vähemalt 10 inimest

Tasu: tasuta

Algus: jaanuar 2005

Registreerimise tähtaeg: 17. detsember 2004

Teema: Puutöö

Osalejad: vähemalt 5 inimest

Tasu: 300 HUF tund + materjalid

Algus: jaanuar – veebruar 2005

Registreerimise tähtaeg: 6. jaanuar 2005

Teema: Tervislikud eluviisid

Raviseadmete demonstratsioon partnerlinnalt

Osalejad: vähemalt 6 inimest

Tasu: tasuta

Algus: veebruar 2005

Registreerimise tähtaeg: 21. jaanuar 2005

Teema: Tervislikud eluviisid

Lihtsad kehalised harjutused vanemaealistele

Osalejad: vähemalt 6 inimest

Algus: veebruar 2005

Registreerimise tähtaeg: 21. jaanuar 2005

Teema: Pärltikand

Osalejad: vähemalt 10 inimest

Tasu: 200 HUF tund + materjalid

Algus: veebruar 2005

Registreerimise tähtaeg: 21. jaanuar 2005

Teema: Kasitöö/Pits

Osalejad: vähemalt 5 inimest

Tasu: 200 HUF tund + materjalid

Algus: märts 2005

Teema: Ettevalmistus lihavõteteks

Osalejad: vähemalt 10 inimest

Tasu: 200 HUF tund + materjalid

Algus: aprill 2005

Registreerimise tähtaeg: 25. märts 2004

Teema: Kokandusnäpunäiteid poistele

Osalejad: vähemalt 3 inimest

Tasu: 300 HUF tund + toiduained

Algus: mai 2005

Registreerimise tähtaeg: 20. aprill 2005

Teema: Seened

Osalejad: vähemalt 6 inimest

Tasu: 200 HUF tund

Algus: mai 2005

Registreerimise tähtaeg: 20. aprill 2005

Lisa 2:

Augustfehni rahvakool: väljavõtted 2004/2005 a. programmist

Piirkonna keeled: Räägi platti! On olemas rohkem kui üks keel!

Terviseteemad esitatuna Plati saksa keeles (1 õhtu)

Kavasolevad üritused:

? Tervete hammaste päev: 25. september

? Euroopa keelepäev: 26. september

Sel õhtul esitab Ulrike de Vries oma kursuse Plati saksa keeles suuhügieenist ja ennetavast hoolitsemisest. Hariva sisu ja kaasaegse Plati saksa keele kombineerimise läbi, on ta võimeline elavalt ja meelelahutuslikult esitama tähtsat teemat. Kursuse sisu esitatakse video vahendusel ja arutletakse hiljem koos osalejatega. Hooldajad, õpetajad ja vanemad on sellele kursusele eriti oodatud.

Juhendaja: Ulrike de Vries

Asukoht: rahvakool

Tasu: 3.30 EUR liikmetele, 4.60 EUR teistele

Algus: kolmapäev, 29. september 2004, 20.00 - 22.15

Elades Plati Saksamaal/Augustfehni kohalik ajalugu

(5 õhtut)

Dora Müller räägib Augustfehni kohalikust ajaloost ja erilistest ajaloosündmustest Plati saksa keeles. Ta näitab ka pildimaterjali ja postkaarte (kursusel osalejad võivad oma materjale kaasa tuua). See kursus võimaldab lisada oma teadmisi ja samal ajal praktiseerida Plati saksa keelt või seda taas aktiivselt kasutada. Kohalikud ja uued elanikud on igati teretulenud.

Inimesed, kellele keel on uus, võivad tulla kell 19.00 ja nad saavad ühetunnise "algkursuse" saades pärast osaleda temaatilisel põhikursusel 20.00 - 22.00

Juhendaja: Dora Müller

Asukoht: rahvakool

Tasu: 13.50 liikmetele, 18.50 teistele

Algus: kolmapäev, 27. oktoober 2004, 19.00 (20.00) - 22.00 (3. nov., 10. nov., 17. nov., 24. nov.)

Me rakendame Euroopa regionaalsete ja vähemusrahvuste keelte hartat

Rahvusvaheline rahvakool

Euroopa päev, 9. mai/ Rahvusvaheline rahvakool

(1 õhtu)

Röögitakse Bokel-Augustfehni vaba aja ja kultuuriringi osalemisest Euroopa SOKRATESe projektis ja selgitatakse, milliseid võimalused rahvusvahelisest koostööst toovad väiksematele linnadele ja kogukondadele kasu. Keskendutakse kodanikeühenduste (nt klubid, elanike rühmitused) võimalustele.

Juhendaja: Heinz-Jürgen Ahlers, Helmut Folkerts

Asukoht: rahvakool

Kõigile tasuta

Algus: esmaspäev, 9. mai 2005, 20.00 - 21.45

Praktikandid Iglauer Parkis (Ungari)

Kolme aasta jooksul on toimunud kahepoolne vahetusprogramm Augustfehni rahvakooli ja Varoslödi Iglauer Parki koolituskeskuse/noortehotelli vahel. Õpilastel, üliõpilastel ja asjast huvitatutel (üle 18-aastastel) on võimalik osaleda neljanädalases praktikaprogrammis Ungaris. See puudutab järgmisi valdkondi: haridus, täiendkoolitus ja turism.

Ungaris juhib koolitsuprogrammi Iglauer Parki kompleks. Majutus ja toitlustus on tasuta. Reiskulud tuleb ise tasuda ja vajalik on ravikindlustuse olemasolu.

Informatsioon ja taotlused:

Augustfehni rahvakool, Heinz-Jürgen Ahlers

Euroopa võrgustik/Rahvusvaheline rahvakool

Heinz-Jürgen Ahlers: e-mail: ahlers@leb.de

Internet: www.citizen-school.org

Akrüülmaal algajatele

(max 12 inimest) (1 õhtu)

Teabeõhtu erinevatest akrüülmaali tehnikatest ja töövahenditest. Kursuse juhendajalt on võimalik osta paberit ja pintsleid. Värvikarp on tasuta. Võib ka ise juba olemasolevaid töövahendeid kaasa tuua.

Juhendaja: Helga Dettmers

Asukoht: rahvakool

Tasu: 3.30 EUR liikmetele, 4.60 teistele, (sellele lisanduvad töövahendid)

Algus: kolmapäev, 17. november 2004, 19.30 - 21.45

Pastellmaal algajatele

(max 12 osalejat) (2 õhtut)

Sõltuvalt teemast võib pilt valmida mõne tunniga, sest pastellkriit ei pea kuivama. Lõpus on vajalik klaasraam. Esimesel õhtul võib osta pastellkriite ja paberit juhendajalt.

Juhendaja: Helga Dettmers

Asukoht: rahvakool

Tasu: 6.60 EUR liikmetele, 9.20 teistele, (sellele lisanduvad töövahendid)

Algus: kolmapäev, 9. veebruar 2005, 19.30 - 21.45

(16. veebr.)

Akrüülmaal edasijõudnutele

(max 12 osalejat) (5 õhtut)

Värve kasutades on võimalik avastada omaenda loovus. Spaatliga (võib kasutada plastikust nuge jms.) saab saavutada kauneid struktuure, mida on seejärel võimalik üle maalida või fikseerida.

Kaasa võtta palutakse (võimalusel): 2 veeklaasi, pintsel, akrüülvärvid ja vanu riidetükke. Võib ka kasutada kursusel saadaolevaid töövahendeid.

Juhendaja: Hilke Achtermann

Asukoht: rahvakool

Tasu: 16.50 EUR liikmetele, 23.00 EUR teistele (sellele lisanduvad töövahendid)

Algus: kolmapäev, 12. jaanuar 2005, 19.30 - 21.45

(19. jaan., 26. jaan., 2. veebr., 8. veebr.)

Energiaalane nõustamine

(3 õhtut)

Energianõustajad Alam-Saksi Tarbakeskusest pakuvad professionaalset konsultatsiooni kõigis energiaga seotud valdkondades. Muu hulgas saavad vastuse ka järgmised küsimused:

- ? Taastuvenergia / edusammud
- ? Madala energiakuluga majad
- ? Vanade hoonete renoveerimine/kütmine ja katlad
- ? Soojustus / vihmavee kasutamine
- ? Energiaettevõtte valimine
- ? Niiskus kodus

Juhendaja: Raymund Widlers, insener, energianõustaja ja arhitekt Oldenburgist

Asukoht: rahvakool

Tasu: tasuta

Algus: kolmapäev, 3. nov. 2004/kolmapäev, 19. jaanuar 2005/kolmapäev, 2. märts 2005

Kohtumised on pooletunniste blokkidena 15.00 - 19.00

Registreerimine: rahvakool, tel: 044893513

Kütmine puiduga

(1 õhtu)

Seoses aktuaalse aruteluga taastuvenergiast mõeldakse ikka rohkem puidu kasutamisele küttematerjalina. Lisaks teadaolevaile kasutustele (ahi, korsten, köök) esitatakse võimalusi kohaldamiseks olemasolevat küttesüsteemi (puitpelletid).

Juhendaja: Raymund Widery, insener, energianõustaja ja arhitekt Oldenburgist

Asukoht: rahvakool

Tasu: tasuta

Algus: kolmapäev, 3. november 2004, 20.00 - 22.00

Vanade hoonete renoveerimine

Kas sul on vana maja, mida sa tahaksid renoveerida? See õhtune loeng käsitleb energiasäästlikku ja tehniliselt korrektset taastamisprotsessi katusest vundamendini. Enamike vanade majade puhul on võimalik gaasi ja õli tarbimist kuni 70%-ni vähendada. Hea soojustusega paranevad mitte ainult maja elamistingimused vaid see tagab ka soojapidavuse. Uued aknad, küttesüsteemi renoveerimine, katlad ja teisedki teemad leiavad käsitlemist.

Juhendaja: Raymund Widery, insener, energianõustaja ja arhitekt Oldenburgist

Asukoht: rahvakool

Tasu: tasuta

Algus: kolmapäev, 19. jaanuar 2005, 20.00 - 22.00

Soe vesi päikeselt

(1 õhtu)

Majaomanikud saavad teadmisi päikesest kui tasuta energiaallikast ja teada, kuidas päikeseenergiat ära kasutada sooja vee saamiseks. Lisaks tööpõhimõtete selgitusele, antakse alginformatsiooni ka sellest, mida peab ostes silmas pidama.

Juhendaja: Raymund Widlers, insener, energianõustaja ja arhitekt Oldenburgist

Asukoht: rahvakool

Tasu: tasuta

Algus: kolmapäev, 2. märts 2005, 20.00 - 22.00

Lisa 3: Kogukonna partnerlused

Sõpruslinna tunnistus

Kinnitades Saksa-Ungari suhete ajaloolist alust, kahe maa koostöö vaimus ja ühinenud, vaba ja demokraatliku Euroopa lootuses, kuulutatakse

JADE ja BAKOYNANA linnad

SÕPRUSLINNADEKS.

Linnade partnerlus peab eriti arendama klubide, rühmituste, institutsioonide, organisatsioonide ja kõigi huvitatud kodanike omaalgatuslikke kontakte.

Mõlema linna ülesandeks on toetada organisatsioone, mis toimivad kodanike hüvanguks, kasutama kohtumisi teineteise tundmaõppimiseks ja vahetama kogemusi erinevates valdkondades. Inimeste kohtumine loob mõlemapoolse usalduse. On teretulnud avastada erinevate elustiilide tundmaõppimise rõõmu, informeerida teineteist ja nentida sarnasusi.

Ametlik kontakt Jade ja Bakonyana linnade vahel rakendub eriti kogukondliku omavalitsuse valdkondades.

Partnerlus peab toetama mõlemapoolset usaldust ja inimesed võivad ise ehitada sõpruse silla.

See on tunnistus inimeste tahtest teenida rahu kahe rahva vahel Euroopa Ühenduse vaimus, ühisel tasandil, kus iganes võimalik.

Jade, 29. juuni 2002

Friedrich Jansen

Linnapea

Jade (Saksamaa)

Miklos Kropf

Linnapea

Bakonyana (Ungari)

Lisa 4:

Interneti koduleheküljed täiskasvanuhariduse ja maaelu arengu kohta

Täiskasvanuharidus Alam-Saksimaa maapiirkondades – Haridus- ja arenduspartnerluse töögrupp Euroopa maakogukondade/rahvakoolidega

Projekt rahvakoolid/maaelu arendus

www.citizen-school.org

Täiskasvanuharidus Euroopas

www.europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/grundtvig/home_en.html

Euroopa võrgustik maapiirkonnas

www.ecovast.org

www.preparentwork.org

Euroopa Ühenduse initsiatiiv maapiirkondade arendamiseks

www.europas.eu.int/comm/agriculture/rur/leaderplus

Jätkusuutliku turismi võrgustik Euroopas

www.ecotrans.org

Euroopa haridusamet Saksamaal

www.na-bibb.de